

УДК 338.49

Попович Я.М.<sup>1</sup>, Мальованна А.Є.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> доц. НУ «Запорізька політехніка»

<sup>2</sup> студ. гр. Ю-218 НУ «Запорізька політехніка»

## **РОЗВІЙ ГРОМАД ЯК РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

У сучасній Україні громада має багато прав, які обґрунтовані законодавчо. У Конституції України йдеться про те, що громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування [1].

Розподіл компетенції і владних повноважень між органами державної влади і структурами громадянського суспільства здійснюється за принципом субсидиарності, що у світовій практиці означає законодавче регулювання взаємодії державних і недержавних структур, надання переваги при фінансуванні соціальної сфери суспільним (громадським) інститутам. Держава шукає в громадському секторі виконавців соціальних програм і лише за їх відсутності створює державні установи. За наявності кількох громадських пропозицій державні інституції, що забезпечують соціальну сферу, проводять конкурс і фінансують найперспективніші з них [2, 134-139].

Це визначає найважливіші політичні риси держави: розвиток місцевого самоврядування і місцевих співтовариств; перерозподіл відповідальності за формування добробуту родини від держави до власне родини; толерантне ставлення до інших людей, родин, співтовариств тощо.

Командно-адміністративна система дозволяє концентрувати у структурах державної влади переважну більшість бюджетних коштів, які виведені з-під контролю суспільства, не дають можливості їх ефективного використання та породжують широкомасштабну корупцію. Підраховано, що кошти, вкладені в розвиток народного господарства, за першою схемою, удвічі більш ефективні, ніж ті, що використовуються за другою.

Таким чином, можна сформулювати три основні напрями реалізації ефективної соціальної політики в період розбудови соціальної держави в Україні.

Перший - відмова від патерналізму, тобто відмова держави від жорсткої детермінованої поведінки людини в соціальній сфері, набору послуг у

соціальній сфері, що може або навіть повинен одержувати громадянин, передача цих функцій місцевим органам влади.

Другий - роздержавлення соціальної сфери і звільнення держави від функції безпосереднього надання громадянину соціальних послуг.

Держава поступово перестає бути надавачем багатьох видів соціальних послуг. Вона відводить собі роль тільки законодавця, що встановлює правила, в інших випадках - посередника. Функція держави як надавача на ринку соціальних послуг не є для неї необхідною. Відмова від неї, з одного боку, дозволить державі зменшити прямі бюджетні видатки, а з іншого - звільнить місце більш ефективним надавачам, і у першу чергу, місцевим органам влади.

Третій - формування ринку соціальних послуг з існуванням конкуренції їх надавачів, виробництвом якісних соціальних послуг та зниженням їх витрат.

На шляху міжсекторальної співпраці (державна - бізнес - громадянське суспільство) існують фактори, що заважають більш плідній взаємодії, зокрема: низька поінформованість про можливості один одного, нерозуміння користі, вигоди співробітництва, взаємна недовіра, відсутність методик взаємодії.

Отже, подолати ці негативні фактори можливо за допомогою активізації громади та розмежування обов'язків. Таким чином, субсидіарність передбачає: делегування повноважень, компетенції; невтручання у внутрішні справи; за необхідності - різноманітну допомогу і підтримку; сполучну функцію, координацію дій та співтовариств, а отже - не тільки покладання обов'язків на вищі структури, але й на нижчі, спираючись на їхню самостійність, активність, самоврядування, співробітництво з утвореннями різного рівня. Отже, розвиток потенціалу громад - реальна необхідність розвитку суспільства.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Жуков, В.І. Соціальне партнерство: навч. посіб. / В.І. Жуков, В.А. Скуратівський. – К.: УАДУ, 2002. – 210 с.

2. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.: зі змінами згідно Закону України від 01 лютого 2011 р. № 2952 – VI. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – 89 с.